

บทคัดย่อ

หัวข้อรายงาน การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับรายวิชา
ชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

ผู้รายงาน นางทิพวรรณ สมตัว
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

รายงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับรายวิชา ชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับรายวิชา ชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับรายวิชา ชีววิทยา (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1-6/5 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก รูปแบบการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตีความ สรุป และตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วรายงานผลในลักษณะการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.) และทดสอบค่า t

ผลการศึกษาพบว่า

1. การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับรายวิชาชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 1.1 ขั้นที่ 1 ขั้ววางแผน (Plan) ผู้วิจัยมีการเตรียมการในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเริ่มตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ของหลักสูตร คำอธิบาย

รายวิชา สารการเรียนรู้ วิธีรูปแบบของการเขียนเอกสารประกอบการสอน ส่วนประกอบภายในของเอกสารประกอบการสอน รวมทั้งการทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ทราบว่าสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และการวัดผลประเมินผลใช้วิธีใด การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นแนวทางสำหรับครูที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Act) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการจัดทำเอกสารประกอบการสอน ตามขั้นตอน อย่างชัดเจน คือ (1) ส่วนนำ มีส่วนประกอบ ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบ การเรียนการสอน (2) ส่วนเนื้อหา มีส่วนประกอบ ดังนี้ ชื่อเรื่อง หัวข้อเรื่องย่อย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมท้ายบทเรียน คำถามท้ายบทเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ส่วนอ้างอิง เอกสารอ้างอิง อาจอยู่ส่วนท้ายเนื้อหาในแต่ละตอน หรืออยู่ท้ายเล่มของเอกสารประกอบการสอน ภาคผนวก เช่น แบบทดสอบ กระจายคำตอบ และเฉลย ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

1.3 ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตการบันทึกความคิดเห็น การบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ และการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้วิจัยเห็นพัฒนาการการแสดงผลพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนที่ครูผู้สอนจัดทำให้กับผู้เรียนว่าชอบไม่ชอบ เข้าใจบทเรียนหรือไม่เข้าใจในบทเรียนที่ครูสอนมากนักน้อยเพียงใดซึ่งครูผู้สอนจะได้วางแผนในการพัฒนาการเรียนรู้อีกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) การสะท้อนการปฏิบัติจะทำให้ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผน วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สภาพปัญหา และสามารถแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องจากการปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น สามารถเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหาในบทเรียนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเข้าใจความหลากหลายในท้องถิ่นตนเอง และที่สำคัญจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น รายวิชา ชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร อำเภอโพธิ์ไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอนบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น รายวิชา ชีววิทยา 6 (ว30246) เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์ไทรพิทยาคาร อำเภอโพธิ์ไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี ปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการสอน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ"มาก"(X=4.43)